

مقاله کوتاه

اولین گزارش کنه *Androlaelaps aegypticus* (Mesostigmata: Laelapidae) از ایران

محبوبه سلیمانی*، هادی استوان

گروه حشره‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات فارس، مرودشت، ایران

امید جوهرچی

گروه گیاه پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، یزد، ایران

چکیده

در تحقیقاتی که در سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ به منظور شناسایی فون کنه‌های خاکزی خانواده Laelapidae در محوطه دانشگاه علوم و تحقیقات فارس صورت گرفت، گونه *Androlaelaps aegypticus* Hafez, Elbadry & Naser, 1982 برای اولین بار از ایران جمع‌آوری و گزارش می‌شود.

واژه‌های کلیدی: *Androlaelaps aegypticus*, Laelapidae، فارس، ایران

مقدمه

کنه‌های خانواده Laelapidae متعلق به بالا خانواده Dermanssoidea و راسته Mesostigmata دارای انتشار جهانی می‌باشند. تعداد زیادی از کنه‌های این خانواده زندگی انگلی دارند، به طوری که انگل خارجی مهره‌داران می‌باشند و برخی نیز به حیوانات اهلی حمله می‌کنند و اهمیت دامپزشکی دارند. گونه‌های دیگری از کنه‌های این خانواده آزادی و شکارگر هستند و داخل خاک و انبارها یافت می‌شوند (Lindquist *et al.*, 2009; Casanueva, 1993). گونه *Androlaelaps aegypticus* Hafez, Elbadry & Naser اولین بار از کشور مصر و از داخل کودهای کشاورزی جمع‌آوری، شناسایی و توصیف شد (Hafez *et al.*, 1982). این گونه

* مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: solaimani89@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۰/۱/۱۷، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۰/۷/۴

تنها از کشور مصر گزارش شده است (Zaher, 1986) و دومین گزارش این کنه برای جهان محسوب می‌شود.

مواد و روش‌ها

برای جمع آوری کنه‌های خاکزی خانواده Laelapidae در محوطه دانشگاه علوم و تحقیقات فارس واقع در شهرستان مرودشت در طی سال‌های ۸۹-۱۳۸۸، از قیف برلیز استفاده شد و نمونه‌ها پس از جمع‌آوری به داخل محلول شفاف کننده (۵۰٪ نسبت و ۵۰٪ اسیدلاکتیک) منتقل گردیدند و پس از چند روز، با استفاده از محلول هویر، از نمونه‌ها اسلاید تهیه گردید. پس از خشک شدن اسلایدها، نمونه‌ها با استفاده از کلید تا سطح گونه شناسایی شدند.

نتایج

در نتیجه بررسی‌های انجام شده برای شناسایی فون کنه‌های خانواده Laelapidae دانشگاه علوم و تحقیقات فارس، گونه *Androlaelaps aegypticus* Hafez, Elbadry & Naser برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. این گونه از خاک اطراف درختان سرو به تعداد ۴ عدد کنه ماده در تاریخ ۱۳۸۸/۶/۱۰ جمع آوری گردید.

مشخصات گونه *Androlaelaps aegypticus* Hafez, Elbadry & Naser, 1982

بدن به رنگ قهوه‌ای، صفحه پشتی به طول ۵۱۰ و عرض ۳۳۷ میکرون، دارای حالت مشبک و ۳۹ جفت مو، به علاوه ۲ و یا ۳ عدد موی غیر جفت (منفرد) در بین موهای سری J واقع شده‌اند. قاعده تمامی موها دارای سوراخ ریز، ناحیه Podonotum دارای ۲۲ جفت مو و سایر موها واقع در قسمت Opisthonotum، صفحه سینه‌ای در لبه عقبی دارای برآمدگی، مشبک همراه با ۳ جفت مو و دو جفت منفذ (شکل ۱- الف)، فاقد صفحات پس سینه‌ای، صفحات درون پایی بین پیش‌ران پاهای سوم و چهارم قرار گرفته‌اند، صفحه جنسی-شکمی مشبک، تا نزدیکی صفحه مخرجی کشیده شده و دارای یک جفت موی ساده، صفحه مخرجی به شکل مثلث وارونه، صفحات پس‌پایی به ۲ قسمت غیرمساوی تقسیم شده که قسمت عقبی کشیده‌تر می‌باشد (شکل ۱- ب). کورنیکول به شدت اسکروتینی و از حاشیه ران پالپ جلوتر قرار گرفته است (شکل ۱- ج).

شکل ۱- الف) صفحه سینه‌ای به همراه ۳ جفت مو و برجستگی لبه عقبی ب) صفحات پس پای ج) ارتفاع کورنیکول

Figure 1. a) Sternal shield with pairs setae and posterior margin convex b) Metapodal plate
c) Corniculus

منابع

- Casanueva, M. E. (1993) Phylogenetic studies of the free-living and arthropod associated Laelapidae (Acari: Mesostigmata). *Gayana Zoology*, 57: 21-46
- Hafez, S. M., Elbadry, E. A & Naser, A. K. 1982. Soil mites of the family Laelapidae from Egypt. *Research Bulletin, Faculty of Agriculture, Ain Shams University*. pp.1-15.
- Lindquist, E.E., Krantz, G.W. & Walter, D.E. (2009) Order Mesostigmata, pp. 124-232. In: Krantz, G.W. & Walter, D.E. (eds) *A Manual of Acarology* (Third Edition) Texas Tech University Press, Lubbock, Texas.
- Zaher, M. A. 1986. *Predaceous and Nonphytophagous Mites in Egypt*, Progress Report No. 2. programme U.S.A. 0 567 pp.